

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ MOKESČIŲ INSPEKCIJĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2017-09-21 Nr. 4D-2017/1-873
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau vadinama ir – VMI arba VMI prie FM) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai išnagrinėjus prašymą.

2. Pareiškėjas Skunde pateikia toliau nurodytą informaciją:

2.1. „[...] 2017-06-15 rašto pirmoje eilutėje VMI man dėl nesuprantamų priežasčių mano 2017-05-30 prašymą šiai institucijai traktuoja ir akcentuoja kaip kreipimąsi“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Dėl minėtame VMI rašte žodžio „kreipimasis“ iškyla prieštaraivimas, kad mano 2017-05-30 prašymas šioje institucijoje yra nagrinėtas tik pagal žodžio „kreipimasis“ teisinę kvalifikaciją, bet ne pagal „prašymas“ kvalifikaciją ir kompetencijos išsamumą ir išbaigtumą atsakant pareiškėjui iš esmės.“

2.3. „Iš atsakymo aš faktiškai negaunu aiškos, motyvuotos ir išsamios informacijos į pateiktus faktus ir realius argumentus dėl pažeidimus atliekančios Y [...]“.

2.4. „Man iš minėto VMI [2017-06-15] rašto visiškai nėra aišku, kokie tie „visi galimi veiksmai“ prieš Y.“

2.5. „Darytina išvada, kad, jei VMI negeba skaidriai, aiškiai ir motyvuotai atsakyti, ką ši institucija nagrinėja – ar Pareiškėjo 2017-05-30 prašymą ar kreipimąsi, tai galima ir suabejoti šios institucijos Pareiškėjo prašymo nagrinėjimo kokybe, skaidrumu ir veiksmų išbaigtumu iš esmės. [...] minėtas VMI raštas yra formalus, mažavertis išsamumo atžvilgiu ir deklaratyvus pobūdžio.“

3. Pareiškėjas Skunde prašo „ištirti ir įvertinti skaidriai ir motyvuotai iš esmės.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierius, siekdamas išsiaiškinti Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kreipėsi į VMI, prašydamas pateikti paaiškinimus dėl skundo teiginių bei atsakyti į Seimo kontrolieriaus klausimus.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. VMI Seimo kontrolierių informavo, pateikė dokumentus bei paaiškinimus, iš kurių nustatyta toliau pateikiama informacija.

5.1. „VMI 2016-12-13 ir 2016-12-15 buvo gauti atitinkamai Pareiškėjo 2016-12-12 ir 2016-12-15 raštai, kuriuose buvo grasoma (kalba netaisyta) „išsamiai, skaidriai ir motyvuotai ištirti, bei išaiškinti, ar Y (toliau – Y, trečiasis asmuo) [...] – 2015 ir 2016 metais neįregistravusi ir nepaviešinusi viešame registre nekilnojamojo turto, paveldėto iš mirusios 2015-05-16 Z [...], – ne tik galimai, bet realiai piktavališkai naudojasi mirusios Z žemės valda (žemės plotais) apie tai nei žodžiu, nei raštu neinformuodama savo brolio X kaip Z nekilnojamojo turto dalies paveldėtojo, taip pat neinformavo apie tai VMI bei Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Pakruojo skyrių.“ Keliami klausimai, „[...] ar Y neatlieka apgaulės ir negatyvių veiksmų piktavališkai savivaldžiaujant [...]“ ir pan. Pareiškėjas nurodo, jog „išskyta klausimas [...], ar Y dirbdama ir naudodamasi X pagal paveldėjimą iš Z žemės valdas (žemės plotai) neteisėta savo veikų intervencija į X žemės plotus – mokėjo mokesčius VMI bei kitus mokesčius iš esmės (2015/2016 metais) [...]“.

5.2. „VMI pagal Pareiškėjo raštuose pateiktą informaciją ir pridėtą liudijimo dokumentą (toliau – Liudijimas) [...] įvertino Y mokesťines prievoles [...]“.

5.3. „VMI Pareiškėjui 2017-01-13 pateikė atsakymą (2017-01-13 Nr. (17.5-40)-R-265 (toliau – Atsakymas), tačiau Atsakyme Pareiškėjui nebuvo pateikta informacija apie jo pateiktos informacijos išanalizavimą dėl trečiojo asmens galimai nevykdomos mokesťinės prievolės ir mokesčių administratoriaus ketinamus imtis veiksmus, kadangi Pareiškėjas prašė suteikti informaciją apie trečiąjį asmenį, taip pat Pareiškėjo kreipimasis buvo traktuotas kaip paklausimas, o ne kaip prašymas ar pranešimas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 38 straipsnio 1 dalies nuostata, pagal kurią mokesčių administratorius įpareigotas saugoti paslapytje turimą informaciją apie mokesčių mokėtojus, informacija apie Y mokesťines prievoles Pareiškėjui Atsakyme pateikta nebuvo. Atsakyme taip pat nebuvo nurodyta apskundimo tvarka bei klaidingai nurodyta Atsakymo registracijos data [...]“.

5.4. „Seimo kontrolierius 2017-02-06 gavo skundą, kuriuo Pareiškėjas išreiškė nepasitenkinimą gautu Atsakymu [...]. Seimo kontrolierius 2017-03-28 raštu Nr. 4D-2017/1-149/3D-921 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į VMI su prašymu pateikti informaciją dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių, atsakyti į klausimus, susijusius su nagrinėjamu skundu, pateikti paaiškinimus ir aplinkybes patvirtinančių dokumentų kopijas.“

5.5. „2017-04-21 raštu Nr. (17.1-40 E) R-2416 „Dėl informacijos pateikimo“ VMI Seimo kontrolieriui pateikė paaiškinimus ir atsakymus į pateiktus klausimus.“

5.6. „Seimo kontrolierius 2017-05-15 raštu Nr. 4D-2017/1-149/3D-1414 „Dėl pažymos pateikimo“ pateikė VMI 2017-05-15 pažymą Nr. 4D-2017/1-149 „Dėl X skundo prieš Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos“ (toliau – Pažyma). Pažymoje nurodė, kad „[...] VMI netinkamai išnagrinėjo Pareiškėjo 2016-12-12 ir 2016-12-15 kreipimuisi, nepateikė Pareiškėjui visos informacijos, nenurodė sprendimo apskundimo tvarkos, todėl Pareiškėjo skundas dėl VMI pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažintas pagrįstu.“ Pažymoje taip pat paaiškinta, jog, „[...] nors Pareiškėjas nepagrįstai nebuvo informuotas apie veiksmus, kurių VMI ėmėsi pagal jo pranešimus, tačiau informacijos apie trečiojo asmens mokesťines prievoles VMI nenurodė pagrįstai, nes tai draudžia Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo [toliau vadinama ir – MAĮ] 38 straipsnio nuostatos, įpareigojančios VMI paslapytje saugoti informaciją apie mokesčių mokėtoją.“

5.7. „VMI, atsižvelgdama į Seimo kontrolieriaus pažymoje nurodytas rekomendacijas, 2017-06-01 vidaus administravimo raštu Nr. (1.22-31-4) 56-71 informavo visus VMI administracijos padalinius dėl kreipimuisi tinkamo įvertinimo ir atsakymų į juos rengimo tvarką, priminė esamą kreipimuisi nagrinėjimo teisinį reglamentavimą, akcentavo apie būtinybę tinkamai kvalifikuoti gautus kreipimuisi, išsamiai į juos atsakyti, taip pat atvejus, kai rengiamuose atsakymuose turi būti nurodyta apskundimo tvarka, ir pan. Apie tokio rašto parengimą ir VMI administracijos padalinių informavimą Seimo kontrolierius buvo informuotas VMI prie FM 2017-06-06 raštu Nr. (6.15-01) R-3312.“

5.8. „Pareiškėjas 2017-05-30 pateikė VMI dar vieną kreipimąsi (toliau – 2017-05-30

kreipimasis), kuriame iš esmės kreipėsi su analogiškais prašymais, kurie buvo pateikti Pareiškėjo 2016-12-12 ir 2016-12-15 raštuose. Kreipimesi prašoma „išnagrinėti skaidriai, kokybiškai, kvalifikuotai ir išbaigtinai iš esmės. [...] kruopščiai ir atidžiai atlikti pareiškėjo [...] paminėtų prašymų tyrimą“, taip pat Pareiškėjas prašė informuoti jį apie „atliktus finansinius pažeidimus Y atžvilgiu bei priimtus veiksmingus sprendimus [...]“ bei kartu atkreipė dėmesį į Seimo kontrolieriaus Pažymą.“

5.9. „VMI atsakė Pareiškėjui 2017-06-15 raštu Nr. (6,15-01) R-3488 „Dėl 2017-05-30 prašymo“ (toliau – 2017-06-15 atsakymas) [...], patikino, kad buvo imtasi visų galimų veiksmų Y mokestinėms prievolėms užtikrinti, tačiau pakartotinai priminė, jog informacijos apie trečiojo asmens mokestines prievoles suteikti negali atsižvelgiant į esamą teisinį reglamentavimą.“

5.10. „Kadangi Pareiškėjas nepateikė jokių naujų aplinkybių, o ankstesniuose prašymuose pateikta informacija, susijusi su paveldėta žeme, kaip jau buvo minėta aukščiau, jau buvo įvertinta 2017-01-10, jokių papildomų veiksmų dėl Y žemės mokesčio įvertinimo pagal 2017-05-30 kreipimąsi imtasi nebuvo [...]“.

5.11. „Paminėtina, kad, pagal MAĮ 36 straipsnio 1 dalies 1 punktą, mokesčių mokėtojas turi teisę iš mokesčių administratoriaus gauti nemokamą informaciją apie mokesčius, jų lengvatas, informaciją apie galiojančius mokesčių teisės aktus bei kitą informaciją, reikalingą jo mokestinėms prievolėms vykdyti. Vadovaujantis MAĮ 38 straipsnio 1 dalimi, informacija apie mokesčių mokėtoją, pateikta mokesčių administratoriui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik teisėtiems tikslams. Vadovaujantis MAĮ 39 straipsnio 1 dalies 4 bei 9 punktais, informacija apie mokesčių mokėtoją gali būti pateikta teismams, teisėsaugos, kitoms valstybės įstaigoms bei institucijoms, kriminalinės žvalgybos subjektams ir kitiems asmenims įstatymų nustatytais atvejais, kai tai būtina jų funkcijoms atlikti, bei kitiems asmenims, kai mokesčių mokėtojas raštu prašo arba sutinka (neprieštarauja), kad informacija būtų paskleista. O vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ) 6 straipsniu, duomenų gavėjo prašyme dėl fizinio asmens duomenų teikimo turi būti nurodytas asmens duomenų naudojimo tikslas, teisinis pagrindas ir prašomų pateikti asmens duomenų apimtis. ADTAĮ 6 straipsnyje yra įtvirtinti imperatyvūs reikalavimai duomenų gavėjo prašymui ir, jeigu duomenų gavėjo prašymas neatitinka reikalavimų, asmens duomenys negali būti pateikti. Be to, kaip nurodyta Paslapyje nelaikomos informacijos apie mokesčių mokėtoją paskleidimo tretiesiems asmenims taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2004-07-29 įsakymu Nr. VA-147 [...], 6 punkte, paslapyje nelaikoma informacija apie mokesčių mokėtoją gali būti teikiama tretiesiems asmenims be mokesčių mokėtojo sutikimo ar žinios, tik esant teisėtiems bei apibrėžtiems šios informacijos panaudojimo tikslams.“

5.12. „[...] VMI prie FM 2017-06-15 atsakyme Nr. (6.15-01) R-3488 Pareiškėjui pagrįstai nepateikė aukščiau išdėstytos mokesčių administratoriui žinomos informacijos apie trečiąjį asmenį [...]“.

5.13. „Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 2 str. 14 ir 15 dalyse nurodyta, jog prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus; skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti. Asmenų aptarnavimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklių, patvirtintų VMI prie FM viršininko 2007-12-17 įsakymu Nr. VA-77 [...] (toliau – Asmenų aptarnavimo VMI taisyklės), 4 punkte nustatyta, jog pranešimas – VMI gauta informacija apie galimus mokesčių įstatymų pažeidimo ir / ar mokesčių vengimo atvejus, taip pat informacija apie VMI valstybės tarnautojo ar darbuotojo padarytas / daromas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas. Asmenų aptarnavimo VMI taisyklių 30.3 papunktyje numatyta, kad asmuo, pateikęs pranešimą, apie jo pranešimo pagal VMI kompetenciją nagrinėjimą informuojamas, nepažeidžiant asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimų, taip pat įstatymų saugomų valstybės, tarnybos, komercinės, profesinės ir kitų paslapčių apsaugos reikalavimų ir

laikantis kituose teisės aktuose numatytų apribojimų ir draudimų, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pranešimo gavimo dienos.“

5.14. „[...] kadangi Pareiškėjo 2017-05-30 kreipimasis turėjo tiek prašymo savybių (pats Pareiškėjas savo kreipimąsi vadina prašymu, yra prašoma „įvykdyti pareiškėjo [...] 2016-12-12 ir 2016-12-15 prašymus [...], apie atliktus veiksmus raštu informuoti pareiškėją“), tiek pranešimo savybių (nurodomi 2016-12-12 ir 2016-12-15 raštai, kurie savo turiniu taip pat laikytini tiek prašymais, tiek pranešimais apie galimus mokesčių įstatymų pažeidimo ar mokesčių vengimo atvejus, prašoma juos įvykdyti), tiek skundo savybių (skundžiamasi, jog VMI valstybės tarnautojo Viktoro Kinach parengtas 2017-01-13 atsakymas Nr. (17.5-40)-R-265 „paruoštas formaliai, atmestinais ir biurokratiškai“), todėl rengiant 2017-06-15 atsakymą Pareiškėjui buvo pasirinktas apibendrinamasis žodis „kreipimasis“.“

5.15. „Vadovaujantis VAI 14 str. 5 d. 4 punktu, prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu paaiškėja, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą. Paminėtina, kad Pareiškėjo 2017-05-30 kreipimesi nebuvo pateikta naujų aplinkybių. Be to, VMI prie FM valstybės tarnautojo Viktoro Kinach atžvilgiu jau buvo inicijuotas tarnybinio nusižengimo tyrimas, apie kurį buvo informuotas tiek Seimo kontrolierius raštu 2017-06-06 raštu Nr. (6.15-01) R-3312, tiek Pareiškėjas 2017-06-15 raštu Nr. (6.15-01) R-3488.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

6.1. *Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnyje (VAĮ) reglamentuojama: „14. **Prašymas** – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens **kreipimasis** į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. 15. **Skundas** – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti.“*

6.2. *Mokesčių administravimo įstatyme (MAĮ) reglamentuojama:*

6.2.1. *38 straipsnis – „1. Informacija apie mokesčių mokėtoją, pateikta mokesčių administratoriui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik teisėtiems tikslams. [...]“*

6.2.2. *39 straipsnis – „1. Informacija apie mokesčių mokėtoją gali būti pateikta: [...] 9) kitiems asmenims, kai mokesčių mokėtojas raštu prašo arba sutinka (neprieštarauja), kad informacija būtų paskleista. [...]“*

6.3. *Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) (2015-08-26 nutarimo Nr. 913 redakcija, galiojanti nuo 2015-09-01) nustatyta:*

„2. Taisyklių nustatyta tvarka taip pat nagrinėjami asmenų kreipimaisi į institucijas, kai išdėstoma asmens nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie institucijos veiklos pagerėjimą ar trūkumus ir pateikiami pasiūlymai, kaip juos ištaisyti, informuojama apie pareigūnų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės ir savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų (toliau – valstybės tarnautojas), piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, nesusijusius su konkrečiu asmens teisėtų interesų ir teisių pažeidimu, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą padėtį, kitokie asmenų kreipimaisi į instituciją, išskyrus asmenų skundus ir pranešimus, kurie nagrinėjami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka. [...] 4. Taisyklėse vartojamos sąvokos: 4.1. **Asmens prašymo nagrinėjimas** – institucijos veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą ir atsakymo

asmeniui parengimą. 4.2. **Atsakymas** – atsižvelgiant į prašymo turinį, žodžiu ar raštu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama administracinė paslauga, įteikiama prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstoma institucijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus. [...] 8. Asmenų prašymai nagrinėjami pagal institucijos kompetenciją. [...], 47. **Atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį:** [...] 47.2. *į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys*; 47.3. *į prašymą priimti administracinį sprendimą – įsakymą, potvarkį ar nustatyta tvarka kitą nustatytos formos dokumentą, kuriame išreikšta institucijos valia, – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys*; 47.4. *į kreipimąsi, kuriame išdėstoma asmens nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie institucijos veiklos pagerėjimą ar trūkumus ir pateikiami pasiūlymai, kaip juos ištaisyti, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą padėtį, pranešama apie valstybės tarnautojų piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, nesusijusius su konkrečiu asmens teisėtų interesų ir teisių pažeidimu, ar kitokį asmens kreipimąsi atsakoma laisva forma.* [...] 50. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame, vadovaujantis Taisyklių 12, 38, 39–42 punktais, pranešime apie asmens prašymo nenagrinėjimo priežastis nurodoma tiksliai atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį(-iuos) gali būti pateiktas skundas. [...].“

6.4. *VMI viršininko 2007-12-17 įsakymu Nr. VA-77 patvirtintose Asmenų aptarnavimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklėse* (toliau vadinama – Asmenų aptarnavimo VMI taisyklės; aktuali redakcija, galiojanti nuo 2013-11-21) reglamentuojama:

„**Prašymas** – tai raštu, žodžiu, elektroniniu paštu asmens išdėstytas **kreipimasis** į vadovybę, į valstybės tarnautoją ar darbuotoją, nesusijęs su konkrečiu asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu, prašant administracinės paslaugos – išduoti dokumentą ar jo kopiją (nuorašą), patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, nustatytą tvarka pateikti VMI turimą informaciją, priimti administracinį sprendimą – įsakymą, nurodymą ar kitos formos dokumentą, kuriame išreiškiama VMI valia, atlikti kitus administracinius veiksmus (išskyrus prašymus pateikti informaciją apie save), išdėstant asmens norą, pageidavimą, nuostatą tam tikru klausimu; pranešant apie VMI veiklos privalumus ar trūkumus, valstybės tarnautojų ar darbuotojų piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, kurie susiję su valstybės ar daugelio žmonių, o ne konkrečiu asmens, interesų ir teisių pažeidimu; pateikiant pasiūlymus ką nors pagerinti viešojo administravimo srityje, atkreipiant dėmesį į tam tikrą padėtį ir siūlant ką nors patobulinti, pakeisti, nuveikti ar susilaikyti nuo veiklos.“

Tyrimo išvados

7. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei į teisinį reglamentavimą, konstatuotina:

7.1. VAI 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Prašymų nagrinėjimo taisyklėse reglamentuojamas fizinį ir juridinių asmenų (toliau vadinama – asmenys) prašymų nagrinėjimas ir jų aptarnavimas viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose.

Vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių 47.2 punktu, atsakymai į prašymą parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį;

7.2. VAI 14 dalyje reglamentuota, kad *prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus, 15 dalyje nurodyta, jog *skundas* – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma,

kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti, *pranešimas* – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti (VAĮ 16 dalis);

7.3. nagrinėjamu atveju:

7.3.1. Pareiškėjo nuomone, VMI jo 2017-05-30 prašymą išnagrinėjo netinkamai, nes nagrinėjo kaip kreipimąsi;

7.3.2. atkreiptinas dėmesys į tai, kad Dabartinės lietuvių kalbos žodyne pateiktas toks bendratis ***kreiptis*** ir daiktavardžio ***kreipimasis*** išaiškinimas: „kreip-tis, [...] eiti kur su prašymu, su reikalu; išdėstyti savo mintis, pasiūlymus“. Valstybinė lietuvių kalbos komisija yra pateikusi tokį išaiškinimą: „Veiksmažodinis daiktavardis ***kreipimasis*** yra įgavęs konkrečią reikšmę – raštas ar dokumentas, kuriuo į ką nors kreipiamasi. [...]“

VAĮ 2 straipsnio 14 dalyje išaiškinta ***prašymo*** sąvoka, nurodant, kad tai yra ***kreipimasis*** į viešojo administravimo subjektą (pažymos 6.1 punktas), Asmenų aptarnavimo VMI taisyklėse (pažymos 6.4 punktas) nurodoma, jog prašymas – raštu, žodžiu, elektroniniu paštu išdėstytas ***kreipimasis*** į vadovybę. Taigi, žodis ***kreipimasis*** gali būti vartojamas ir kaip veiksmažodį pakeičiantis žodis kalbant apie veiksmą, ir kaip dokumento apibendrinamasis pavadinimas. Vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatomis (pažymos 6.3 punktas), atsakymai asmenims visais atvejais rengiami atsižvelgus į dokumento turinį;

7.3.3. VMI Pareiškėjo 2017-05-30 prašymą išnagrinėjo galiojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais, t. y. įvertinusi prašymo turinį, suformuluotą prašymą (pažymos 5.14 punktas). Pareiškėjui tinkamai išaiškinta atsakymo apskundimo tvarka. Taigi, VMI pareigūnų veiksmuose biurokratizmo nenustatyta;

7.3.4. Seimo kontrolierius 2017-05-15 išnagrinėjo Pareiškėjo skundą dėl VMI pareigūnų veiksmų netinkamai išnagrinėjus 2016-12-12 ir 2016-12-15 jo prašymus ir išvadas bei rekomendacijas pateikė pažymoje Nr. 4D-2017/1-149. VMI Seimo kontrolieriaus pateiktas rekomendacijas įvykdė (pažymos 5.6, 5.7, 5.15 punktai), apie tai buvo informuotas ir Pareiškėjas.

8. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 str. 4 dalies nuostatomis, valstybės ir savivaldybės atsakomybė atsiranda, jeigu valdžios institucijų darbuotojai neveikė taip, kaip pagal įstatymus šios institucijos ar jų darbuotojai privalėjo veikti. Pažymėtina, kad VMI Pareiškėjo prašymus (2016-12-12, 2016-12-15, 2017-05-30) nagrinėjo ir atsakymus teikė pagal jai nustatytą kompetenciją, vadovaudamasi MAĮ, VAĮ, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatomis.

Atkreiptinas dėmesys į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo priimtą administracinės bylos nutartį (2016-02-22 Nr. A-1150-520/2016), kurioje paaiškinta: „atsakovas savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė pareiškėjui tinkamą atsakymą, o tai, kad ***pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų.***“

„Viešojoje teisėje veikiančys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad ***visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas***“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009-04-09 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-476/2009; 2009-12-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1505/2009).

9. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina, kad VMI pareigūnai pateikė Pareiškėjui tinkamą atsakymą, t. y. rengiant atsakymą vadovavosi MAĮ, VAĮ bei Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatomis. Taigi, Pareiškėjo skundas dėl VMI pareigūnų veiksmų (neveikimo) atmestinas.

10. Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad:

10.1. pagal MAĮ 38 straipsnio nuostatas, VMI yra įpareigota paslapyje saugoti informaciją

apie mokesčių mokėtoją. Informacija apie mokesčių mokėtoją gali būti pateikta kitiems asmenims tik pačiam mokesčių mokėtojui prašant (sutinkant);

10.2. vadovaujantis VAI 14 straipsnio 5 dalies 4 punktu, paaiškėjus, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą, prašymas ar skundas gali būti nenagrinėjamas;

10.3. vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 3 dalimi, skundą ištyrus, pakartotinai paduotas skundas netiriamas, išskyrus atvejus, kai nurodoma naujų aplinkybių ar pateikiama naujų faktų. Jeigu pareiškėjas piktnaudžiauja teise kreiptis į Seimo kontrolierių, Seimo kontrolieriaus sprendimu susirašinėjimas su tokiu pareiškėju gali būti nutrauktas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia, X skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) atmesti.

Seimo kontrolierių Augustiną Normantą pavaduojantis
Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys